SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
S A N D A R A
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XX | PENKTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 21 D., 1933 M. | No. 16

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Lietuva ir Jos Kaimynai.
"Ką Žmonės Mano."
6 Mil. Darbininkų į Darbą.
Laikraštinės Polemikos.

Varšuvos laikraščiai paskelbė, jog Lietuva nenorinti įeiti į projektuojamą Pabaltijos Valstybių Sąjungą. Lietuva, vietoj to, pradėjusi prekybos derybas su Vokietija.

* * *

Užbėgti už akių bile kokiai propagandai į Rygą buvęs pasiųstas prof. M. Biržiška, kuris baltgudžių klube aiškino, jog Lietuva tik tuomet taps Pabaltijos sąjungos nariu, jei toji sąjunga pasmerks Vilniaus okupavimą 1920 metais Spalio 9 dieną.

Pereitam "S" numery buvo plačiau suminėta Lietuvos nusistatymas link Lenkijos ir Vokietijos. Kol kas Kauno valdiškose sferose nepasireiškė aiški politinė orientacija vienon ar kiton pusėn.

Pabaltijos sąjunga, jeigu ji ir įsikurtų, neturėtų didelės politinės reikšmės, bet greičiausia prisišlietų prie lenkų-prancuzų bloko, kuris Vilniaus klausimą skaito užbaigtu.

Lietuvai nėra išrokavimo susirišti perdaug ir su Vokietija, nes ji tebegriežia dantį už Klaipėdą. Laisvos rankos ir gynymas savo teisių turėtų pasilikti svarbiausiu punktu Lietuvos užsienio politikoj.

* * *

Vienas Chicagos dienraštis neseniai patalpino "pažangiečio" straipsnį iš Pittsburgho apie "Sandaros Miką." Tas garbingas raštas užvardintas: "Ką žmonės mano." Labai linksmas antgalvis. Be jo, ištikro, nežinotum kas yra straipsnio autorius —ar žmogus ar koks nors Dievo sutvėrimas nešiojąs avinėlio galvą ar paukščio plunksnas.

Polemika, kurią bando užvesti Pittsburgho "pažangietis" savo kvailumu primena žąsų pasigyrimą buk jos išgelbėjo Romą, o tiesos kraipymu primena jezuitų žydėjimo gadynę. Tiek tegalim pašvęsti reikalingam atsakymui.

* * *

Blogi laikai, tai tiesa. Bet ne visur. Mažutelėj Manokos valstybėj yra garsus Monte Carlo Kazino, kur žmonės važiuoja iš viso pasaulio lošti pinigais.

Kazino kompanija bėgyje pereitų metų padarė gryno pelno arti miliono dolerių, kuris likosi išdalintas tarpe šėrininkų.

Amerikos įvairus raketeriai ir "gembleriai" padaro daug daugiau pelno, bet apie tai laikraščiai tyli.

* * *

Hitleris išgąsdino lenkus savo pareiškimais, jog jis bandysiąs įvykinti baltgudžių - ukrainiečių ir lietuvių federaciją, kuri turėsianti kovoti už savo žemių paliuosavimą iš lenkiškos globos. Nėra paslaptis, jog vokiečiai jau per ilgą laiką remia ukrainiečių judėjimą.

Šiomis dienomis Hitleris priėmė grupę baltgudžių studentų Berlyne, su kuriais kalbėjosi apie galimą nepriklausomybę. Apie politines derybas su lietuviais kol kas negirdėti.

* * *

Nustatymas 30 valandų darbo sąvaitės įneš didelių permainų Amerikos gyvenime. Pasak žinovų apie 6 milionai žmonių galės sugrįžti į darbą ir nustoti buvę elgėtomis ir pašalpų gavėjais.

Beabejo, už šešias valandas ne visur mokės tiek kiek už aštuonias. Bet skirtumas tarp seno užmokesnio ir naujo nebus toks žymus, kad išgąsdinti darbininkus.

Biznieriai taipgi neturės žymių nuostolių. Mašinos taip ištobulintos, kad ir į trumpesnį laiką pagamins tiek kiek pirmiau į visą dieną.

* * *

Musų dviem lakunam stropiai besiruošiant skridimui į Lietuvą per Atlantiko vandenyną, atėjo žinia, jog anglų orlaiviai antru kartu perskrido aukščiausį pasaulyj Everest kalną, Indijoj.

Everest kalnas yra 35,000 pėdų arba 6½ mylios aukščio. Jo viršunę nebuvo pasiekusi žmogaus koja ir tik orlaivis galėjo į 90 minučių atlikti tokį istorinį žygį. Dabar neužilgo turėsim progos pamatyti kalno vaizdus krutamuose paveiksluose.

* * *

Amerikos doleris nuimtas nuo aukso pamatų. Jis atpigo ir jo vertė Europoj ir kituose kraštuose žymiai nukrito. Vašingtone paskelbta, jog greitu laiku bus išleista trys bilionai naujų pinigų, kurie pasklys po žmones ir pakels prekių kainas.

Ar tas išeis į gerą? Galimas daiktas. Blogiau negali buti, o darant įvairius bandymus yra progos išrasti tikrą vaistą nuo depresijos.

* * *

Net ir rimtesniuose musų laikraščiuose nuolat užtinki visą virtinę pletkų ir nepagirtiną puldinėjimą tų asmenų, kurie šiandie vadovauja SLA. Toki taktika kenkia netik šiai organizacijai, bet ir visam lietuvių judėjimui.

Intrigavimas ir piktžodžiavimai, kartojami diena iš dienos, sąvaitė iš sąvaitės nestumia mus pirmyn, bet atgal. Žmonės demoralizuojasi, veikėjai atitraukiami nuo rimto darbo ir mes, kaipo tautinė grupė pasirodom esą dar toli atsilikę nuo kitų tautų.

Prieš Infliaciją Biržoje Pradėjo Šėrai Kilti

Biržoje pasireiškė toks gyvumas kokio nebuvo nuo 1929 m. Laukiama visų reikmenų kainų pakilimo.

New Yorkas.—Prez. Roosevelto administracijai pasiulius kongresui išleisti tris bilionus dolerių naujų pinigų ir tuo budu paliuosuoti sušalusius kreditus, pradėjo kilti visų šėrų ir bondsų vertė New Yorko biržoj. Šėrų supirkimas pasidarė ant tiek intensyvus, kad nei telegrafas nespėjo pranešti apie kainų pasikeitimus.

Mat žmonės, nujausdami, kad infliacijos įstatymas bus įvestas ir dolerio vertė nupuls, pradėjo pirkti įvairius korporacijų šėrus, tikėdamiesi uždirbti.

Tuo šėrų kilimu pasinaudojo ir kaip kurie pesimistai, parduodami prastesnius savo šėrus. Tas kiek nupuldino šėrą, tačiau bėgyje keletos dienų abelna visų šėrų vertė žymiai pakilo.

Taipgi pasireiškė didelis judėjimas ir Chicagos biržoje, Board of Trade name. Ypatingai pakilo visų javų kainos, labiausiai kviečių ir miežių.

Kartu su šėrais, pakils ir visų prekių kainos krautuvėse ir sustingęs biznis pradės judėti.

Nors infliacija taipgi turi savyje nedateklių ir bizniui pavojų, tačiau jeigu ji bus atydžiai valdžios kontroliuojama, tai ji pavirs stipriausiu faktorium paliuosavime Amerikos nuo žiauriosios depresijos.

SUIMTAS BUCHARINAS

Leningrade suimtas žinomas komunistų teoretikas Bucharinas. Jis suimtas ryšy su didžiulės opozicijos organizacijos susekimu.

FRANCIJA PLANUOJA PANAIKINTI AUKSO STANDARDĄ

Paryžius.—Prez. Rooseveltui paskelbus kad Amerika nueina nuo aukso standardo, sujudo Francijos valdžia ir stambiausi jos bankai.

Nors valdžia pranešė, kad ji aukso neišsižadėsianti ir keisianti popierinius pinigus į auksinius, tačiau iš patikimų šaltinių sužinota, kad Francija planuoja pasekti Ameriką ir Angliją ir užginti išvežimą aukso.

Francijos biznio sferose reiškiama baimės, kad Amerika galinti užplugdyti pasaulio rinkas savo pigiomis prekėmis ir tuo budu pakenkti Europos valstybių užsienio prekybai.

Francijos spauda aštriai kritikuoja Rooseveltą už nuėjimą nuo aukso standardo, nes jos nuomone Amerikai nebuvo reikalo aukso išvežimą sustabdyti; ji tą dariusi tik norėdama pakenkti kitoms valstybėms, atimant iš jų prekybos rinkas.

BURTININKĖ PRANAŠAUJA KAD LIETUVA GREITAI ATGAUSIANTI VILNIŲ

Kaunas.—Iš Romunijos atvyko į Kauną garsi burtininkė, ponia T. Laila, kuri daug įvykių jau yra nuspėjusi. Ji pranašauja kad Vilnius greit Lietuvai grįš, jau prieš 4 metus p. Laila paskelbusi Paryžiuj. Prieš 3 metus ji pačiam Pilsudskiui pasakiusi, kad "gerai, kad budamas lietuvis kilimo rupinies Lietuvos sostine Vilnium, bet biauru, kad jį perleidai svetimai valstybei."

Pilsudskis po poros metų mirs, bet Vilnių jis bus paleidęs iš savo rankų dar gyvas budamas ir dar pats budamas valdžioje. Vilnius grįš Lietuvai labai netolimu laiku, tai yra nelaukus dviejų metų, ir butent, be sąlygų. Čia mme Laila su tikru pasipiktinimu sušuko, "Kur pasauly girdėta, kad tautos sostinę ir lopšį turėtų ilgai laikyti pasigrobusi svetima šalis?!"

Vilniui atgauti pirma eisią diplomatinės derybos, bet jos nebusią sėkmingos. Vilniaus atgavimas bus politinių santykių susidėjimo išdava. Lenkai vis labiau įsivelsią į konfliktus su vokiečiais, prancuzai jiems nebe galėsią tiekti paramos ir protekcijos. Kilsianti didelė audra del revizijų. Lenkai turės imtynių su gudais ir ukrainais; su vokiečiais turės tikrų kruvinų susirėmimų ir praras vokiečių naudai ir Aukšt. Sileziją ir Pamarius. Del Vilniaus bus mažų susikirtimų (susirėmimų), bet į karą tai nepavirs, ir lenkai turės Vilnių Lietuvai užleisti aplinkybių spaudžiami, ramybės dėliai.

ILLINOIS SENATAS TRUGDO PROHIBICIJOS ATŠAUKIMO DARBUI

Nori atidėti prohibicijos atšaukimo konvenciją iki ateinančių metų.

Springfield, Ill.—Kad prohibicijos šalininkai turi didelę jėgą Illinois valstijos senate, parodo tas faktas, kad daugelis senatorių pasiulė atidėti sušaukimą aštuoniolikto pataisymo atmetimui konvenciją net iki ateinančių metų Balandžio mėnesio.

Tačiau, tam pasiulymui pasireiškus, senatoriai susilaukė gausingų protestų iš balsuotojų pusės, kurie reikalauja, kad prohibicijos įstatymas butų kuo greičiausiai panaikintas.

Rusija Paskelbė Anglijos Prekių Boikotą

Boikotas Buvo Kaipo Atsakymas į Anglijos Paskelbtą Embargo Rusijos Prekėms.

Maskva.—Sovietų Rusijos valdžia paskelbė užgynimą pirkti iš Anglijos prekes.

Tas patvarkymas buvo kaipo atsilyginimas Anglijai už jos paskelbimą įstatymo, kuriuo butų sumažinta pirkimas iš Rusijos prekių net 80%. Anglija sumažino Rusijos prekių importą kaipo protestą prieš Rusijos suėmimą ir nuteisimą dviejų Anglijos inžinierių, kurie buvo apkaltinti šnipavime ir kenkime Rusijos industrijai.

Anglijos darbo partija ir darbininkų organizacijos pasiuntė Rusijos valdžiai prašymą, kad butų paliuosuoti Anglijos inžinieriai, kurie buvo nuteisti nuo dviejų iki trijų metų kalėjimo.

Jeigų Sovietai sutiktų Anglus paleisti, tai santikiai tarp Anglijos ir Rusijos vėl pagerėtų ir butų atsteigta prekybos sutartis.

Japonija Rengiasi Įsteigti Šiaurės Kinijoj Respubliką

Japonijoj Auga Neapykanta prieš Ameriką; Lakunai Numetė Keletą Bombų ant Amerikonų Nuosavybių.

Shainhai.—Iš patikimų šaltinių sužinota, kad Japonija rengiasi įsteigti neva Autonominę valstybę šiaurinėj Kinijos dalyj.

Ta respublika butų sukurta tam tikslui, kad neparodžius savo agresingus žygius užimti jei ne visą, tai bent žymią dalį Kinijos.

Japonijoj auga neapykanta prieš Ameriką už tai, kad pastaroji nepritaria agresingiems Japonijos žygiams ir griežtai pareiškė, kad ji nepripažysiainti jokių žemių, įgytų ginklo pagelba.

Šiaurinėj Kinijoj kova tarp Japonijos ir atskirų Kinijos generolų dar tebesitęsia. Iš karo zonos pranešama, kad Japonijos aeroplanai numetė keletą bombų ant amerikonų nuosavybių ir Amerikos konsulas Pekine rengiasi įteikti stiprų protestą Japonijos valdžiai.

PRANCUZAS PROFESORIUS ŽINO, KAD VILNIUS LIETUVOS

"Kurjer Wilenski" rašo, kad vienas iš žymiausių Vilniaus miesto gydytojų neseniai iš Paryžiaus gavo iš medicinos profesoriaus laišką su šitokiu adresu: "Monsieur le docteur J... K... Wilno, Lithuanie." Vokietijoj (per Vokietiją siunčiami laiškai) pieštuku buvo prirašytas prierašas: "Besetzt von Polen" (Lenkijos okupuotas). Ta proga laikraštis rašo. "Štai visoj didybėj pagarsėjęs musų bičiulių prancuzų svetimų dalykų neišmanymas ir vokiečių "tikslumas," bet tai, iš antros pusės, įrodo ir tą, kaip sunku žmonių protuose pakeisti nuo amžių nusistovėjusią sąvoką. Vilnius, Lietuvos sostinė... Tai dar ilgai bus žmonių atminty, ir tai ne vien tik svetimšalių."

McDONALDAS PRADĖJO KONFERUOTI SU ROOSEVELTU

Jų Svarbiausia Pasikalbėjimų Tema Yra Kaip Atgaivinti Pasaulio Prekybą ir Susilaukti Gerbuvio.

Washington.—Į Baltąjį Namą atvyko Anglijos premjeras R. McDonaldas, kad galėjus su prezidentu Rooseveltu išdiskusuoti visas priežastis, kurios varžo užsienio prekybą ir tuo budu prisideda prie ekonominio krizio plėtimosi.

Tie pasikalbėjimai bus kaip ir prisirengimas prie šaukiamos pasaulinės ekonomijos konferencijos, kuri įvyks Birželio mėnesį. Kad prie tos konferencijos tinkamai prisirengus Prez. Rooseveltas sušaukė 12 valstybių atstovus su kuriais atskirai jis turės pasikalbėjimus ir mėgins pasėti gerbuvio sugryžimo sėklą.

"VALSTYBĖS IŠDAVIMAS" DEL HITLERIO KARIKATUROS

Miunchenas.—Bavarijos politinė policija suėmė 10 asmenų grupę, kurios tikslas buvęs pajuokti kanclerį Hitlerį krašto viduje ir užsieniuose. Politinės policijos pranešimu, suimtieji vienos žydės bute buvo pagaminę keletą grupinių nuotraukų, iš kurių vietoj vienas suimtas, užsidėjęs Hitlerio kaukę, sėdi ant sofos tarp besilinksminančių damų. Kiti apie jį yra pakėlę rankas, norėdami atvaizduoti nacionalsocialistišką sveikinimą. Policijai pasisekė daug šių nuotraukų ir negatyvą sučiupti. Buvę nustatyta, kad šių pagamintų nuotraukų dalis jau yra pasiųsta į užsienius.

AUSTRIJOJ POLITINIS ĮTEMPIMAS DIDĖJA

Smarkus susirėmimai dešiniųjų su kairiaisiais.

Viena.—Visoj Austrijoj politinis įtempimas vis didėja. Knittelsfelde, Stirijoj, tukstantis uniformuotų socialistinio "Schutzbundo" narių mėgino įsilaužti į nacionalsocialistų bustinę, bet buvo policijos, kariuomenei padedant, atremti. Murfelde irgi įvyko rimtų riaušių. Ten vietiniai komunistai, pastiprinti komunistų iš Stirijos sostinės, Graco, susišaudė su nacionalsocialistais, ir policijai tik su dideliu vargu pavyko išskirti kovojančius, kurių 13 buvo suimta.

"Schutzbundo" bustinėj Vienoj buvo padaryta krata ir buvo surasta daug ginklų ir amunicijos. "Schutzbundo" nariai policijai nesipriešino. Tačiau į vakarą Neustadto priemiesty tarp demonstruojančių "Schutzbundo" narių ir policijos įvyko smarkus susirėmimas, per kurį policininkai puolė demonstrantus ištrauktais kardais. 10 žmonių buvo suimta.

NUO RUDENS KLAIPĖDOJ ATIDAROMAS KOMERCIJOS INSTITUTAS

Teko sužinoti, kad nuo ateinančių metų rudens Klaipėdoje atidaromas komercijos institutas. Teisių fakulteto ekonomijos skyrius palaipsniui busiąs uždaromas. Šiemet rudenį busiąs uždarytas ekon. skyriaus I semestras.

S. V. Valdžia Pritaria 30 Valandų Darbo Savaitei

ROOSEVELTAS PRAŠYS TEISĖS NUSTATYTI DARBO VALANDŲ SKAIČIŲ, PREKIŲ KAINAS IR ATLYGINIMĄ UŽ DARBĄ

Washingtonas. — Prezidento Roosevelto administracija pritaria 30 valandų darbo savaitei, kuri susidėtų iš penkių darbo dienų ir 6 val. į dieną.

Taipgi jis rengiasi prašyti kongreso suteikti jo darbo ministeriui galią kontroliuoti prekių kainas, atlyginimą už darbą ir darbo valandas.

Kad galėjus prekių kainas tinkamai kontroliuoti Rooseveltas proponuoja išleisti daugiau pinigų ir tada prekių kainos tuoj pakiltų.

Bet kad apsisaugojus nuo per aukštų kainų, prezidentas siulo pinigų leidimą taip sutvarkyti, kad pinigų vertė per daug nenupultų.

Prezidentas mano, kad, nupuolus dolerio vertei, Amerikai bus lengviau konkuruoti su užsienio prekėmis, nes kitos valstybės pajėgs įpirkti Amerikos prekes, kuomet joms nereikės mokėti tiek daug savo pinigų už Amerikos dolerį.

Pinigų numažinimas taipgi padėtų visiems morgečius turintiems ant nuosavybių, nes, nežiurint į pinigų vertės sumažėjimą, jų skolų suma nepadidėtų.

Taipgi sumažinus pinigų vertę Amerika tikisi lengviau atgauti iš užsienių savo paskolas, nenumažinant skolų sumos.

Pagaliaus, mažesni pinigai sutvirtintų bankų stovį ir paliuosuotų kreditus, nes pakiltų visų nuosavybių ir bondsų kainos ir butų įdėta gyvybės srovė į visą aptingusį Amerikos biznį.

Žinios iš Lietuvos

RENGIAMAS ABORTAMS LEGALIZUOTI ĮSTATYMAS

Teko sužinoti, kad vidaus reikalų ministerijoj rengiamas abortams legalizuoti įstatymo projektas. Įstatymo projektu numatoma leisti daryti abortą socialiniais sumetimais, pav., jei tėvai nepasiturį, o jau augina 5 vaikus. Be to, leisti daryti abortą netekėjusioms, sergančioms venerinėmis ligomis ir kt.

Visais atvėjais busią leidžiama daryti abortus, jei vaisius nešiotas ne ilgiau kaip 3½ mėn.

ATGIJO ALYTAUS STATYBA

Sąryšy su atėjusiu pavasariu Alytaus statyba vėl atgijo. Nors statyba ir žymiai mažesnė, negu pernai, tačiau statybos srity ruošiamasi daug kas nuveikti.

Alytaus miesto pradžios mokykla kol kas baigti statyti nepradėta.

Šiemet, manau, bus pradėti statyti ir Alytaus gimnažijos rumai, kuriems vieta jau prieš porą metų parinkta ir paruošta: t. y. prie paminklo "Žuvusiems už Lietuvos Nepriklausomybę."

VĖL VARŽYTYNIŲ BANGA

Renevas, Mažeikių aps.—Šioj apylinkėje varžytynės buvo jau beveik pranykusios. Ukininkai, nors buvo aprašyti, bet ukininkavo ir džiaugėsi, kad niekas jų turto nebepardavinėja. Manė, kad atšilus, prasidėjus pavasario darbams, varžytynių nebebus. Tik štai kovo 20—24 d. atvyko teismo anstolis p. Urbonas ir židikų policija, kurie dirbo ištisas 3 dienas. Daug ukininkų paliko beveikią, kiti tapo aprašyti. Viename kaime, kuriame gyvena 18 ukininkų, buvo aprašyta 13.

Bendrai, visur, visose apylinkėse ukininkų susirupinimas didžiausis. Viena viltis—bekonai, bet jų labai mažai kas augina.

DRĄSUS PLĖŠIKAS NORI ATKERŠYTI?

Krakių apylinkėse gastroliuoja nesenai pabėgęs iš Kėdainių daboklės plėšikas Jakavičius. Gudžiunuose apiplėšęs vieną gyventoją, persikėlė į Deveikiškių kaimą, kuriame jį pirmą kartą sugavo piliečiai ir perdavė policijai. Plėšikas ginkluotas šautuvu. Perspėjimus siunčia raštu. Vienas pil. gavo laišką, kuriame rašo, kad jį nužudysiąs. Panašu į Ameriką.

MOTERYS DAŽO LUPAS... UTĖLĖMIS

"Deutsche Algem. Zeitung" įdėta įdomi korespondencija iš pietų-vakarų Afrikos, kurioje pasakojama iš ko gaminami dažai, kuriais moterys dažo savo lupas.

Pietinėje Afrikoje auga tam tikra rušis kaktusų, kurių lapai tam tikru metų laikotarpiu yra apiberti smulkutėmis baltomis utėlėmis. Tos utėlės renkamos ir iš jų gaminami raudoni dažai moterų lupoms dažyti. Pietų Afrikoje yra ištisos "utėlių kaktusų plantacijos" ir savininkai gauna nemažą pelną iš jų.

VOKIETIJOS UKIS RIEDA PAKALNĖN

Pavojus visai dabartinei ekonominei sistemti.

Berlynas.—Reichsbankas paskelbė pranešimą, kuriame konstatuojama, kad, nežiurint kai kurių pagerėjimo žymių, Vokietijos ekonominė padėtis pasilieka nepalanki. Prekybos su užsieniais balansas mažėjąs, ekonominė krizė ypač padidėjusi žemės uky, o bedarbių klausimas stataęs į pavojų net dabartinę ekonominę sistemą.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS

Sandaros Administracijos ir Redakcijos ofisai persikėlė į naują vietą po antrašu 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Visais reikalais malonėkite kreiptis šiuo antrašu.

—SANDAROS Administracija.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
Michael Narvid

Editorial Office:
3227 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 3227 So. Halsted St., Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų—vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą—jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

SANDARA NAUJOJ VIETOJ.

Sandaros redakcija ir ofisas pasistumėjo vieną "bloką" į pietus ir užėmė tą vietą, kuri pirmiau yra priklausiusi "Lietuvos" dienraščiui. Užėmimas tęsėsi keletą dienų ir rašant šiuos žodžius jis jau baigtas. Iš kitų kolonijų atvykę Chicagon sandarieciai prašomi užeiti ir apžiurėti savo įstaigą po kitokiu stogu.

Kilnojimąsis, kaip ir bylinėjimas teismuose kainuoja pinigų ir sugaišina laiko. Bet kaip patarlė sako: "Žuvis ješko kur giliau, o žmogus—kur geriau." Naujoji vieta yra didesnė ir patogesnė už senąją. Taipgi ir nuoma yra gerokai žemesnė. Nors musų draugams ir nepatogu, kuomet organizacijos adresas keičiasi, bet šiais laikais turime prie visko įprasti.

Prie progos norėtusi pažymėti Chicagos sandariečių ir šiaip gerų lietuvių susižidomavimą ir aktyvią paramą suteiktą Sandarai. Pakeitimai ir naujo ofiso pagražinimai kainavo nemažai pinigų, kurie buvo sukelti į vieną sąvaitę laiko. Daugelis noriai parėmė, suprasdami, kad Sandara gyvuoja ir veikia išimtinai Amerikos lietuvių gerovei ir ateičiai. Musų pareiga bus pateisinti šį pasitikėjimą. Su nauja viltim, didesne energija ir pasišventimu turime skleisti žinomas mums mintis ir dvasią, kad lietuvis nenustotų buvęs lietuviu ir kad musų jaunimas netik nesisarmatytų, bet dar džiaugtus savo lietuviška kilme.

Tiesa, dar ir šitas ofisas nėra mums pakankamai didelis, kad sutalpinti visa tai, ką mes norėtumėm turėti. Gal pasikeitus aplinkybėms bus galima įsigyti nuosavą namą. Dabar gi esame priversti pasitenkinti tuom ką turime. Naudinga ir svarbi idėja savo stiprėjimui ir augimui nereikalauja karališkų palocių arba akerių žemės; užtenka poros, trejetos kambarių.

DARBO VALANDOS IR DOLERIO NUPIGINIMAS.

Suvienytų Valstijų žmonės šiandie yra nepaprastai užinteresuoti dviem prez. Roosevelt sumanymais: sutrumpinimu darbo valandų ir nupiginimu dolerio.

Pirmąsis projektas paliečiantis darbo valandas yra naujas dalykas. Dirbtuvių savininkai, suprantama, jam nepritaria ir kur tik galėdami kaišioja koją. Tačiau p. Roosevelt ir jo patarėjai turi pakankamai argumentų apsiginti. Reikalinga, esą, suteikti darbo kuodaugiausia žmonių, kurių virš trylikos milionų skursta ir badauja. Kaikuriose industrijose, pav. pietinėse valstijose, darbininkas išdirba po dešimtį, dvyliką arba šešioliką valandų į dieną, gaudamas visai menką atlyginimą, daug mažesnį negu jis yra vertas. Šitokią nesveiką situaciją p. Roosevelt ir norėtų prašalinti.

Bet neužmirškim vieno dalyko—sutrumpinimas valandų palies tik tas pramones, kurios savo išdirbinius gabena į užsienį arba į kitą valstiją. Įvairios biznio įstaigos, kurios neeksportuoja ir nėra "interstate commerce" komisijos priežiuroj pasiliks laisvos. Prezidentas arba kongresas neturi galios jų kontroliuoti. Pav. turintis valgomųjų daiktų krautuvę, kuris daro biznį vietoj gali samdytis darbininką ir dešimčiai valandų. Bet tas biznierius, kuris savo produktus garsina ir pardavinėja keliose valstijose, pav. New Yorko, Illinois, Wisconsine ir pan, bus priverstas laikytis naujo įstatymo.

Tačiau laikui bėgant toks skirtumas savaime pranyks. Kuris nebus įstatymų varžomas, tas neišvengs moralio spaudimo ir turės prisitaikinti prie kitų. Ar uždarbis pasiliks kaip buvo ar proporcionaliai sumažės, kol kas sunku atspėti. Vašingtone apie tai dar nieko aiškaus neprasitarta.

Kitas gana svarbus ir įdomus klausimas, tai dolerio nupiginimas arba "infliacija." Ekonomistai tikrina, jog laikų gerumas ar blogumas priklauso nuo to, kaip greitai cirkuliuoja pinigai. Dolerių šiandie yra daugiau negu keli metai atgal, "prosperity" gadynėj. Bet tie doleriai suplaukė į bankus arba apsaugos dėžes ir ten ramiai ilsis. Ačiu stokai pinigų apyvartoj, kainos ir uždarbis nukrito stačia galva žemyn. Kurie turi užtraukę paskolas ant savo namų ar ukio neišgali atsilyginti ir vienas po kito išsižada nuosavybių. Pati valdžia tiek paskendo skolose, kad prie dabartinių įeigų nesugebės atsiteisti su savo piliečiais.

Po ilgo svarstymo prez. Roosevelt priejo išvados, kad reikalinga paleisti apyvarton daugiau pinigų, numušant dolerio vertę. Ausinis doleris vienu ketvirtdaliu ar panašiai bus brangesnis už popierinį. Kainos tuomet turės pakilti; farmeriai gaus daugiau už savo produktus; namų savininkai galės pakelti rendas ir apmokėti dalį skolų. Kuomet žmonės pajus, jog viskas brangsta, jie skubinsis ką nors pirkti, vietoj slėpti vis pinigantį dolerį. Biznio ratas pradės greičiau suktis.

Infliacija turi ir savo blogų ypatybių. Pav. darbininkai pradžioj turės nukentėti, nes algos kyla labai išlengvo, o kainos—žaibo greitumu. Kuris uždirba tris dolerius į dieną prie nupigintos valiutos mažiau galės už juos nupirkti negu dabar. Bet jeigu dirbtuvės vaduosis ne vien godumu, jos turės pakelti ir užmokesnį.

Apžvalga

BALTIKOS VALSTIJŲ SĄJUNGOS KLAUSIMU

Latvijos premieras, Blodniek, padarė pareiškimą viename kliube, kad Latvijos valdžia stengsis realizuoti Baltiko Uniją ir susitarimą su Lenkija, ir pareiškė pasitikėjimą, kad ir Lietuva prie tos unijos prisidės.

Latvijos spauda, sulig lenkų pranešimų, stovi tvirtai už sutarymą tokios unijos, ir kritikuoja Lietuvą, kad ji kliudo įvykdymą to sumanymo.

Neturint platesnių žinių kokiais pagrindais ir kokioje formoje ta Baltiko unija norima įgyvendinti, sunku sudaryti kokia nors nuomonė. Nėra abejonės kad suvienijimas smulkių tautų į vieną politinį kuną teiktų sujungtoms tautoms didesnę galę vystytis ir politiniai ir ekonominiai, bet jeigu į tokią uniją įeitų Lenkija-Lietuva, kaip ir kitoms Pabaltijos tautoms butų iš to maža nauda. Lenkija stengtus padaryti iš tokios unijos vieną galingą Lenkiją. Lietuvą, Latviją ir Estoniją ji skaitytų savo provincijomis. Lenkijai rupi "wielko mocarstwowisc"—didelė politinė galė. Ji dabar turi užgrobus dalį Lietuvos, Baltgudijos ir ukrainos. O ji deda visas pastangas, kad užgrobtas tautas sulenkinti, ir kad pasaulis matytų tik Lenkiją.

Jeigu Latvija ir Estonija gerbia savo nepriklausomybę, tai jos neprivalėtų skubintis daryti uniją su Lenkija. Draugiški ekonominiai ir politiniai santikiai su kaimyniškomis tautomis yra vienas dalykas, unijų kitas.

Žingeidu butų matyti Latvijos planus ateičiai. Klausimas yra rimtas ir ne per skubus.

Infliacija Atėjo

DOLERIO DEFLIACIJA

Rašo Juozas Hertmanavičius.

Kada iždo sekretorius, Woodin, pareiškė, "We Are off Gold Standard," ekonominiame Amerikos, ir gal pasaulio, gyvenime įvyko didelis perversmas—doleris nustojo tos savo vertės, kokią jam teikė auksas, kuriuo jis rėmėsi.

Balandžio 20, valdžia įteikė Senatui priedą prie "Farm Relief Bill," kuris nušviečia prasmę sekretoriaus Woodin pareiškimo. Sulig to priedo, valdžia turės teisę išleisti naujus pinigus, "green backs" iki sumos trijų bilionų dolerių už kuriuos ji nebus verčiama mokėti auksu. Auksas pasiliks iždo ir valdžia turės teisę nustatyti dolerių naują kiekį ir kokybę aukso. Dabar doleris susidaro iš 25.8 granų aukso, su priemaišu dešimtos dalies kitų metalų. Dabar valdžia galės tą formulą pakeisti. Be to, valdžia turės teisę imti iš kitų valstijų sidabrą už paskolas, bet ne brangiau kaip 50 centų už auncą, ir mušti iš sidabro pinigus, ir leisti sidabro paremtus certifikatus, kurie prekyboje turės tą pačią vertę, kaip ir auksu paremti doleriai.

Tokioj tai techniškoj padėtyj atsidurė doleris. Pasekmė sumažinimo dolerio vertės yra padidėjimas vertės prekių ir darbo—**infliacija.**

Infliacijos Eiga.

Kaip tik sužinota apie defliaciją dolerio, tuoj pasireiškė rinkoje vertybių popierų ir prekių nepaprastas judėjimas. Kaip spalių mėnesį, 1929 metais. Kaip kainos akcijų puolė žemyn, taip dabar pradėjo kilti aukštyn. Tas pats įvyko su žemės ukio prekėmis. Kas turėjo pigiai pirktas akcijas, vieną dieną labai pralobo. Farmeriai į vieną dieną pasijuto turtingesniais.

Tas buvo pirma pasekmė nuvertimo dolerio nuo aukso sosto. Tolimesnėj eigoje infliacija, arba kainų kilimas turės prasiplatint. Dolerio vertė užsieniuose, užgynus išvežti auksą, turės pulti žemyn. Tada Amerikoje pagamintas prekes galima bus parduoti lengviau tarptautinėse rinkose, kur pinigai yra pigesni. Eksportas amerikoniškų prekių turės padidėti, ypatingai kada už prekes galima bus mokėti sidabrinia valiuta. O kada eksportas padidės ir Amerikos farmeriai gaus už savo prekes auk štesnę kainą, ir gaus pinigus pirkimui sau reikalingų reikmenų, tada ir pramonė pradės gyviau veikti. Atsiras darbų ir depresija baigsis.

Pramonės Kontrolė.

Pati infliacija nepagimdytų Amerikoje gerbuvį, žino tą labai gerai vyriausybė. Todel, pirm nustumimo dolerio nuo aukso pagrindo, pasirupinta pravesti įstatymą, nustatantį 30 valandų darbo savaitę—5 dienas po 6 valandas. Greta to patvarkymo išketas tapo sumanymas nustatyti algas, sulig lėšų pragyvenimo. Tas taip pat paliečia ir kainas prekių arba gyvenimo reikmenų. Tas vyriausybės programas darosi kas dien platesnis. Visas šalies biznis, kuris iki šiam laikui buvo varomas privačia iniciatyva—kaip kas norėjo—dabar pereina valdžios kontrolėn. Siekiama paversti biznį į priemonę tautos gerovės atsiekimo, o ne priemone išnaudojimo visuomenės kelių asmenų labui.

Gyvename žingeidų ekonominio perversmo laikotarpį. Ekonominė revoliucija, kuri prasidėjo įvedus garo ir elektros jėgą, verste vertė tautas pastatyti biznį ant mokslišką pagrindų. Roosevelto kabinetas kaip tik ir susidaro iš mokslininkų, kurie ieško naudos visuomenei.

Pinigai ir Prekės.

Kada pasireiškė tendencija kainų kilimo įvairių prekių, tai žmonės, žinodami, kad rytoj reiks mokėti brangiau negu galima gaut šiandien, nelauks pabrangimo, ir pradės vartoti dabar paslėptus pinigus. Apyvartoje rasis daugiau pinigų, ir pasilengvins kreditas. Prasidėjus didesniam judėjimui, sumažės nedarbas, o kada žmonės įgija išgalės padoriau gyventi, jie negyvens susikimšę po dvi-tris šeimynas viename bute. Bus didesnis pareikalavimas butų, ir kils nuomos o su kilimu nuomos kils vertė ir namų.

Namų savininkai yra smarkiai nukentėję pastarais keliais metais. Daugelis prarado visą savo turtą. Dabar, kuris išlaikė iki šiam laikui—galės atsigriebt ir ramiau gyventi ateity. Tie, kurie turi atliekamų pinigų privalo pagalvot prie įsigijimą namo pakol dar galime pirkti žema kaina.

Nauja padėtis susidarė musų gyvenime ir norint ją pilnai pasinaudoti, reikia sekti dalykų eigą ir taikintis prie naujų apystovų.

Gyvenimo Eiga

Rašo A. B. Strimaitis.

Senai laukta permaina įvyko. Nuo pat įsikurimo, 1886 m., seniausio Amerikoje laikraščio, (kuriam buvo duotas vardas **"Vienybė Lietuvninkų"** priedų prie vardo buvo skelbiama antraštėje "Literaturos, Mokslo ir Politikos laikraštis."

Per tuos 47 metus laikraštis pergyveno įvairių permainų, bet su labai mažomis išimtimis buvo visuomet tautinio nusistatymo. Literatiškai stipriausiai stovėjo Dr. Endžiulaičiui ir ypatingai Kėkštui-Mačiui redaguojant. Politiniai, tai J. O. Širvydui esant prie vairo.

Pastaraisiais keleta metų "Vienybė" išmetus iš savo antraštės žodžius "Literaturos, mokslo ir politikos," ir paties laikraščio pakraipa paliko be nieko. Sakau be nieko—tai yra be jokio principo. Neliko nei iš literatinio atžvilgio nieko. Kalba buvo vartojama tokia kokia girdima pas ateivius, porą metų pagyvenusius Amerikoje. Lietuvos kaimietis, skaitydamas trečios dalies negali suprasti iš angliškos kalbos suambrytų žodžių, prikaišiotų netik paprastose žiniose, kurios imamos iš angliškų laikraščių, bet ir korespondencijose, kurios originaliai bendradarbių rašomos.

Mokslo žvilgsniu žiurint, sunku buvo įžiurėti mokslingumas, labai didelė retenybė, pasiskaityti ką norint moksliško.

Politikos tai nestoka, tik tai politika vedama ne sullig laikraščio vardo "Vienybė," bet atvirkščiai. Butų geriau pritikę, kad su prašalinimu "Literaturos mokslo ir politikos" laikraštis ir patį vardą butų pakeitęs—vietoj "Vienybė" butų užvardyta "ardymas," tai tokiai politikai, kokia buvo vedama nuo J. O. Širvydo pasitraukimo, geriau butų pritikęs vardas.

Bet gyvenime nieko amžino nėra. Su auštančiu pavasariu ir "Vienybės" pastogėje įvyko permainos. Šimtą nuošimtiniai "Tautininkai" pakeisti lietuviais tautininkais, kurie redakcijoj padarė radikales permainas. Šių permainų "Vienybės" leidėjai, dalininkai, rėmėjai, simpatizatoriai ir bendradarbiai senai laukė. Pasitikima, kad nuo dabar "Vienybė" atbudavos savo senas tautines tradicijas, bus vienytoja, o ne ardytoja Lietuvių vienybės.

PILIETYSTĖS KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Atvykimo Certifikatai.

Klausimas—

Ar atvažiavimo certifikatas reikalingas pirmoms ir antroms popieroms? Ar žmogus privalo užmokėti $5.00 už certifikatą, jeigu jau jis sykį užmokėjo $5.00 išpildydamas "intencijos deklaraciją (arba pirmas popieras)?

Atsakymas—

Nuo liepos 1 d., 1929 m., atvažiavimo certifikatas reikalautas kuomet aplikantas prašo "pirmų popierų" (arba išpildo Intencijos deklaraciją). Žmonės kurie nemokėjo $5.00 už tokį certifikatą, todel, kad jie išsiėmė "pirmas popieras" prieš liepos 1 d., 1929 m., turi gauti atvažiavimo certifikatą, del antrų popierų. Tie, kurie išsiėmė pirmas popieras po liepos 1 d., 1929 m., ir jau užmokėjo $5.00 pertikrinti legališką įleidimą nuolatiniui apsigyvenimui, netur siųsti $5.00 su antrų popierų prašymu.

Po įstatymu, kuris ėjo galėn nuo gegužės 25 d., 1932 m., pilietystės aplikantas kuris buvo įleistas į Suv. Valstijas prieš birželio 29 d., 1906 m., netur turėti atvažiavimo certifikato. Taipgi atvažiavimo certifikatas nereikalautas sąryšy su prašymu Amerikos piliečių svetimšalių vaikų arba žmonos del paeinančios pilietystės (derivative citizenship) certifikato.

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

NOSIES VEIKMĖ

Rašo **Dr. A. L. Yuška,**
Gydytojas ir Chirurgas.

Šio rašinėlio mieris yra supažindinti su nosies veikme ir jos tamprius ryšius su specialiais jausmais, kaip tai: uostymu, girdėjimu, skoniu. Priežastimi vieno iš tų specialių jausmų pakrikimo gali buti paprastas šaltis arba įdegimas nosies gleivinės ir kitokios nosies ligos, kurios turi ypatybę užkimšti nosį. Taipogi nosies ligos gali buti priežastimi užnuodijimo kitų kuno organų.

Svarbiausia nosies veikmė yra kvėpavimas. Sveika nosis liuosai duoda įkvėpti orą į plaučius ir lengvai jį išleidžia. Šnervėse priaugę plaukeliai dulkes sulaiko, o nosies gleivė naikina bakterijas. Tokiu budu tik apšvarintas oras pasiekia plaučius. Įkvėpiant nosim pirmiausiai oras pasiekia turinkauliukus ir pasiskaidęs po visas nosies lastas turi progos apšilti. Taipgi nuo šlapios plėvelės sudrėgsta, sušvelnėja oras, kad pasiekęs mažyčius plaučių korelius (celeles), neužšaldytų ir nenusausintų. Tyrinėtojai yra ištyrę, kad per 24 valandas nosies gleivėta plėvelė pagamina apie pusę kvortos skystimo arba gleivės. Yra nesveika kvėpuoti per burną, nes pastarasai neturi galimybės perkošti, sušildyti bei sušvelninti įkvėpiamo oro, ir sulaikyti nuodingas bakterijas. Kvėpuojant per burną, sausas, šaltas ir netyras oras, dažnai užnuodyja tonsilius, gerklę, plaučius ir nepakenčiamai sudžiovina lupas, burną, lėžuvį, gerklę ir t. t.

Smegenyse randasi uostymo centras, iš kurio lygiai telefono viela didokas dirksnis arba nervas ateina į nosį ir išsišakoja apie viršutinį turbinkauliuką po gleivėta plėvele. Kvėpuojant, oras suerzina uostymo dirksnius, kuriais impulsas pasiekia smegenyse uostymo centrą. Tokiu budu mes atskiriame malonų kvapą, nuo dvokiančiai suteršto oro. Suuodimas apsaugoja nuo ligų ir kaikuriuose atsitikimuose net nuo mirties. Pavyzdžiui, per prakiurusią dudą prasiveržusį nuodingą gazą, mes tuojau suuodžiame ir greitai apsisaugojame nelaimės. Taipgi kvėpiančių gėlių suuodimas pagamina švelnų įspudingą pasitenkinimą netik sveikiems, bet ir ligoniams. Randasi žmonių, kurie mano, kad kaikuriuos tvirtus kvapus nuolatos uostant galima apsisaugoti nuo limpančių ligų ir laike epidemijos arba ligonį namuose turėdami, palaisto karbolio arba pasikabinę ant kaklo nešiojasi kamparo gabalą arba česnaką. Tokia apsauga tėra tik psychologiškos vertės. Jei iš priežasties nosies ligų, dirksniai arba nervai tampa sunaikinti, arba užsikimšusi nosis neįleidžia orui pasiekti dirksnių, tai uostymo jausmas sumažėja arba visai pranyksta. Praradę pauostymą, nustojame neįkainuojamo turto.

Uostymo jausmas paaštrina skonio jausmą. Suuodus kvapsnį atsiranda burnoje skonis, skrandžio liaukutės gamina gromulio sunką ir sukelia apetitą. Bet suuodus dvokiantį maistą, apetitas sumažėja, net vėmimą sukelia ir žmogų persergsti nevalgyti pavojingo maisto. Geriant ricinį aliejų užėmus nosį, visai neragaujame blogo skonio. Tas parodo, kad uostymas turi įtaką į skonį.

Nosies veikmė turi svarbią įtaką ant ausų arba girdėjimo aparato. Eustachian trubele, kuri sujungia nosį su nosiniu kosergaliu, duoda nosies nuodams palengvai pasiekti ir užnuodyti vidurinį ausį. Užsikimšus nosei, vėdinimas ausyse, kaulų daubose ir koreliuose, kurie jungiasi su nosimi, žymiai sumažėja. Tokia padėtis sudaro didelę stoką oro, netik nosyse, bet ir vidurinėje ausyje. Viduryje nosies ir ausies oro spaudimas sumažėja ir negali atlaikyti išlaukinio spaudimo. (Išlaukinis oro spaudimas buna visados vienodas, tai yra 15 svarų ant kiekvieno colio). Dėl to, iš lauko didesnis oro spaudimas, negu vidurinėje ausyje įlenkia bubinėlį į vidų ir sumažina girdėjimą. Taipgi tankiai girdžiamas ausyje užimas bei skambėjimas arba spiegimas.

Nosies veikmė pagražina balsą. Gerklėje balso stygų virpėjimas išduoda vienodą nuobodų balsą, kuris pasiekęs viršų gerklės ir nosį pakeičia savo ypatybę. Nosyje virpančios oro vilnis sušvelnina, pagražina balsą ir duoda galimybės visaip jį pamainyti sulig kalbėtojo noro. Iš priežasties ligos, nosei užsikimšus kvėpuojame per burną. Balsas buna vienodas, aštrus, nepamainomas, nuobodus ir neturi muzikalio skambėjimo. Girdėdami taip kalbant žmogų, mes iš papratimo klaidingai sakome: jis kalba per nosį. Kadangi nosis yra užsikimšusi, tai negali kalbėti per nosį. Iš tikrųjų, jis kalba per burną, kuri neturi galimybės pagražinti balso.

Nosies Veikmės Sutrauka.

Kvėpavimas, perkošimas, sušildymas, sudrėkinimas, oro ir atsparumas prieš nuodingas bakterijas.

Pagerinimas skonio, paaštrinimas girdėjimo, pagražinimas balso.

TIESIAI Į KLAIPĖDĄ
be persėdimo
METINĖ EKSKURSIJA
Į LIETUVĄ
Rengiama vadovybėje
Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos
GARLAIVIU
"BERLIN"
Išplauks iš New Yorko Gegužės 10 d.

Trečios Klasės Kainos:
Iš New Yorko į Klaipėdą ..... $ 92.00
Į Klaipėdą ir atgal 153.50
Pridedant Jung. Valst. Taksus.

Informacijų kreipkitės į

COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE
J. AMBRAZIEJUS ir E. RUDNIKAS SAV., 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

"NAUJENOS" 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ATLANTIC TRAVEL SERVICE, K. Sidabras, Prop. 342 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. S. TREČIOKAS, 197 Adams St., Newark, N. J.

"DIRVA", 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

JOHN SEKYS, 433 Park St., Hartford, Conn.

NORTH GERMAN LLOYD
Linija Garsių Garlaivių
BREMEN
IR
EUROPA

PAUL MOLIS, 1730—24th St., Detroit, Michigan.

P. BARTKEVIČIUS, 678 No. Main St., Montello, Mass.

J. J. URBŠAS, 187 Oak St., Lawrence, Mass.

J. ŽEMANTAUSKAS, 130 Congress Avenue, Waterbury, Conn.

C. J. WOSHNER, 1921 Carson St., S. Pittsburgh, Pa.

A. VARAŠIUS, 1200 Carson St., 206 All Nations Bank Bldg., Pittsburgh, Pa.

LITHUANIAN VIENYBE PUBLISHING CO., 193 Grand St., Bklyn. N. Y.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

NEW BRITAIN, CONN.

L. N. Varpo Draugijos įvyko mėnesinis susirinkimas, kovo 2 d., 1933 m., Kliubo Kambariuose, 352 Park St.

Šitas susirinkimas atrodė skir tingesnis nuo kitų susirinkimų del to, kad pasigirdo iš raportų, kad jau pradėjo Varpo Draugija šį tą dirbti. Buvusioji komisija išduodavo raportus su apgailestavimu depresijos laikų ir sakydavo negalima nieko rengti. Bet naujas prezidentas p. A. Rėkus su nauja rengimo komisija, nepaisydami depresijos spaudimo, nusistatė dirbti. Rengimo komisijos tapo nutarta rengti Koncertą ir Teatrą, šiame sezone, bet, ant nelaimės, musų choro vedėjas, p. P. Bružauskas, apsirgo ir pranešė, kad greit negalės choro mokyti. Gal praeis ir mėnesis o gal ir daugiau pakol jis galės chorą mokyti. Toliau suiro komisijos planas ir pradėjo komisija ruoštis prie margumynų vakaro — Varpo Draugijos pirmininkas pasiulė Teatrą po vardu "Miške Dramą." Rengimo komisija sutiko teatrą priimti o pirmininkas V. D. apsiėmė visus aktorius ir aktorkas sukviesti, nes reikia pasakyti, kad p. Rėkus yra daug pasidarbavęs del Varpo Dailės Draugijos nuo pat įsikurimo, daug teatrų sulošęs virš minėtoj J. D. Dr-joj. Taip pat ir p. J. Satula, kuris dabar mokina virš minėtą veikalą yra pasižymėjęs scenoje, daug sumokinęs teatrų ir pats daug yra atsižymėjęs scenoj. Prie šio veikalo ruošiamasi nejuokais, delto, kad sukanka 15 metų nuo įsikurimo Lietuvių Nepriklausomybės Var po Dailės Draugijos. Teatras įvyks Gegužės-May 7 d., 1933m., sekmadienį po pietų, lygiai 2:00 Lietuvių Svetainėj, 354 Park St.

Po teatro bus vakarienė, apatinėj svetainėj ir po vakarienės tęsis šokiai. Visi esate kviečiami atsilankyti ant teatro ir ant vakarienės. Programas yra rengiamas geras. Taipgi bus ir gero alaus. Nepamirškite atsilankyti. Patartina bilietus iš kalno nusipirkti, kaip tai Teatro ir Vakarienės. Kaina labai žema, pritaikyta prie dabartinės depresijos. Tikietus galima gauti pas sekančias ypatas: A. Rėkų, J. Miežlaiškį ir A. J. Brinių; J. Satulą, jo siuvamoj vietoj. Nelaukite paskutinės dienos, nusipirkite iš anksto, ypač ant vakarienės, bilietus, kad nereiktų rugoti jeigu vėliau negalėsime parduoti.

Laikinis Korespond., A. J. B.

PITTSBURGH, PA.

LIETUVIŲ KAMBARIO PLANAI

Šį pavasarį aukų... plaukimas į Lietuvių Kambario Fondą neapsakomai svarbus. Del ko? Kai susirinks 1300 dolerių, tai iš Pittsburgho Universiteto gausime Liet. Kambario planus ir su tuom prasidės tikras, oficialis musų paminklo rengimas.

Tuos planus gavę mes, Komitetas, tuojaus pasiųsime Lietuvos Pasiuntinybei Vašingtone, kuri juos, atostogų laikui, pristatys atitinkamai oficialei žiny bai Lietuvoje; nuo to laiko tai ir Lietuvoje prasidės tikras musų paminklo rengimo darbas.

Taigi aukaukim dabar. Tegul iki vasarai susideda reikiama suma. Dar reikia sudėti apie 700 dolerių, kad gautume planus. O tada—jau bus užtikrintas musų paminklas—kambarys Mokymosi Katedroje Pittsburgho Universitete.

Užtikrinkim tat savo aukomis dabar, šį pavasarį. Adresuokit aukas fin. sekr.: V. Zamblauskas, 31 Minooka St., Pittsburgh (10), Pa.

Pittsburgho ir apygardės Draugijų atstovai šiuomi yra dar kartą prašomi dalyvaut LK Komiteto susirinkimuose. Jus visi ir sudarot šį komitetą, ir visi esate pageidaujami ir brangus veikėjai.

—LKF Spaudos Komisija.

HARTFORD, CONN.

Vilniaus Vadavimo Reikalai tai Mus Amerikos Lietuvių Reikalai.

(Atsišaukimas į Amerikos Lietuvius)

Po apsilankymo Amerikoje VVS pirmininko prof. M. Biržiškos ir jam pasėjus sėklą Vilniaus vadavimo idėjos, Amerikos lietuvių visuomenėj, Vilniaus vadavimo idėja prigijo. Vilniaus problema pasidarė aiškesnė mums, Amerikoj gyvenantiems, lietuviams. Per virš metus laiko, po prof. M. Biržiškos misijos Amerikoje, tapo įsteigta 24 VVS skyriai. Žodžiu, **pradėtas organizacinis darbas plėtojasi, didinasi ir Vilniaus vadavimui glaudžiamos Amerikos lietuvių moralinės ir medžiaginės pajėgos.** Bet pradėtas darbas iki šioliai buvo atskirų grupių lietuvių kolonijose vedamas, taip, kaip kas išmanė ar suprato. Veikimas įkurtose VVS skyriuose buvo ir tebėra nevienodas, tankiai menkai planuojamas, silpna iniciatyva, arba, be iniciatyvos vedamas.

Del tokių sąlygų, ir del sunkaus ekonominio krizio, Vilniaus vadavimo darbas nevisose lietuvių kolonijose dirbamas. Daug ir net didelių kolonijų yra, kuriose dar nėra VVS skyrių, kur Vilniaus vadavimo idėja lietuviai dar nepersiėmė ir delto jie stovi nuošaliai Vilniaus ir rytų Lietuvos pavergtų kraštų vadavimo darbo. Kad padarius gyvuojančius VVS skyrius gyvesniais, kad nustačius jų veikimo programą ir planus, kad patraukus visus Amerikos lietuvius į pavergtų Lietuvos kraštų vadavimo darbą, kad padarius žygius pravedimui platesnio organizacinio VVS skyrių steigiamo veikimo visose Amerikos lietuvių kolonijose, Hartfordo VVS skyriaus nariai nutarė šaukti VVS skyrių, esančių rytinių valstijų ribose, atstovų susivažiavimą ir jame apsvarstytį visus Vilniaus ir rytų Lietuvos paver gtų kraštų vadavimą liečiančius reikalus ir rasti tinkamus budus praplėsti organizacinį veikimą—VVS skyrių steigimą, kapitalo kėlimą į Vilniaus Geležinį Fondą ir kitus, šitą dalyką liečiančius, reikalus.

Susivažiavimui laiką ir vietą nuskyrėme 11 d. Birželio, 1933 m., Hartford, Conn., mieste. Paskirdami laiką ir vietą, turėjome mintyje du dalyku: 1) kad paskirtas laikas butų palankus tokiam susivažiavimui, 2) kad vieta butų paranki, geografišku atžvilgiu, visiems rytinių valstijų VVS skyrių atstovams netolima. Kadangi VVS skyrių didžiuma randasi Naujoje Anglijoje, New Jersey ir Penn. valstijose, tatai permatėme, kad Hartfordas bus paranki vieta tokiam susivažiavimui. Tiesa, gal tuliems skyriams, esantiems Penn. valstijoj bus kiek toliau, tačiau juk paskiriant Penn. valstijos VVS skyrių atstovams artimesnę vietą, butų nepatogumai Naujos Anglijos VVS skyriams. Musų supratimu, Hartfordas didžiumai VVS skyrių delegacijoms bus artimiausia ir patogiausia vieta.

Todel mes, pradėję darbą sušaukimui VVS skyrių atstovų susivažiavimo pasiėmėme netik prirengiamąjį darbą, bet ir dalinai materiališkas obligacijas, nepaisant kiek tas susivažiavimas mums lėšų padarys; mes esam patenkinti ir mielai rupinamės padaryti VVS skyrių atstovų susivažiavimą rimtu žingsniu pirmyn Vilniaus vadavimo linkui. Džiaugiamės, kad musų užmanymui ir pasišventimui yra daug pritarėjų, jų tarpe ir Liet. Resp. Gen. Kon. Amer., Pulk. P. Žadeikis, užgirdamas musų iniciatyvą.

Todel mes, Hartfordo VVS skyriaus nariai, atsišaukiame ne vien į VVS skyrius, bet ir į visą Amerikos lietuvių visuomenę, kuriems tiktai brangi yra tėvynė ir rupi Vilniaus klausimas. Kviečiame jumis, broliai ir seserys, dalyvauti šaukiamam VVS skyrių atstovų susivažiavime. Taipgi, prašome VVS skyrius iš vakarinių valstijų atkreipti domę į rytiečių VVS skyrių susivažiavimą, pageidaujame jų įnešimų ir patarimų prisiųsti. Šis VVS skyrių suvažiavimas bus pirmas, priliminarinis; po šito suvažiavimo bus pasiekta visuotino VVS skyrių susivažiavimo, nes laikui bėgant atsiras daugiau VVS skyrių, pagerės laikai, susidarys palankesnės sąlygos del susivažiavimų. Vienok, momentas dabar jau pribrendo ir VVS skyrių atstovų konferencija-susivažiavimas pageidaujamas daugeliu atžvilgių. Delto, mes raginame kitų lietuvių kolonijų ir savo veikėjų nutarėme ir rengiame—šaukiame susivažiavimą.

Suprasdami momento svarbą, taipgi svarbą Vilniaus vadavimo reikalų ir nenorėdami vilkinti suvažiavimo klausimą ir gaišinti laiką, imamės akcijos, nes žinome, kad Vilniaus vadavimo reikalams kaip tiktai reikia akcijos, iniciatyvos ir uolaus darbo. Todel, darydami šį atsišaukimą ir kviesdami visus VVS skyrius ir visuomenę dalyvauti, pareiškiame, kad mes, imdami iniciatyvą susivažiavimo šaukime, nieko kito šiame žygy neturime, kaip tiktai ge-

SAN—14 b

riausius norus paskubinti Lietuvos sostinės Vilniaus ir visų pavergtų kraštų vadavimo darbus. Mes tikimės, kad VVS skyrių nariai ir visa visuomenė įvertins musų gerus norus savo pritarimu ir dalyvavimu šaukiamam susivažiavime bei svar stydami bendrus musų tautos reikalus—reikalus vadavimo pavergtų rytinės Lietuvos kraštų, juose gyvenančių šimtų tukstančių lietuvių ir velkančių jiems lenkų uždėtą sunkų jungą. Šie reikalai neatidėliojami—tai reikalai pavergtų lietuvių išlaisvinimo.

Visais informacijų reikalais kas link VVS skyrių atstovų suvažiavimo prašome kreiptis prie VVS skyrių suvažiavimo rengimo komisijos sekr. p-lės E. Povilaitytės, 178 Hungerford St., Hartford, Conn. Taipgi prošome visų VVS skyrių prisiųsti sąrašus išrinktų atstovų ir įnešimus, nevėliau kaip 1 d. Birželio, 1933 m., virš nurodytu antrašu, E. Povilaitytei.

Su aukšta pagarba,
VVS SUSIVAŽIAVIMO
RENG. KOMISIJA,
Elzė Povilaitytė, Sekr.

Kvietimas Talkon

Gerbiamieji lietuviai-vės!

Prasčiokų-kaimiečių vaikai pasiekę aukštąjį mokslą ir sugryžę tarp kaimiečių, švietė savo brolius ir seseris.

Saujelė musų mokslo vyrų, kad pasiekti kaimiečių platesnį ratą sutvėrė "Aušrą." Šiemet sukako lygiai 50 metų nuo "Aušros" gimimo — (1883-1933 m.).

Kaip Aušra atgaivino ir išbudino iš miego lietuvių giminę, ir ačiu "Aušros" pradėtam švietimo kulturos darbui—atbudo lietuviai. Vieningai tvėrėsi prie apšvietos-kulturos darbo ir šian dieną turim nepriklausomą valstybę Lietuvą.

Bet darbas dar neužbaigtas. Lietuviai ir lietuvės reikia išvaduoti ir paliuosuoti iš dvasios vergijos. Reikia musų giminė taip išauklėti, kad niekas daugiau nesugebėtų vergijos retėžius uždėti ant sprando; reikia, kad trukdančios jėgos išdiltų; reikia, kad žygiuoti progreso ir gerbuvio ateitin, niekas kelio neužstotų; reikia jėgą prieš jėgą statyti. Dora, kilni jėga, visada pergalės trugdančią jėgą gerbuvio ateitin. Dora jėga, neabejotinai, išblaškys tamsybės, prietarų, niekšystės miglas, ir lietuvių giminė, galutinai pergalėjus priešą, prieis prie to svajojamo gerbuvio ir palaimos gyvenime, kur nebus skriaudžia mos jėgos ir nebus nuskriaustų.

Tam tikslui yra Lietuvoje sutverta draugija, pavaduotoja "Aušros": tai **Etinės Kulturos Draugija.** Jos skyriai tveriasi po visą plačiąją Lietuvą. Draugijos užduotis yra šviestis ir kitiems prigelbėti šviestis, nežiurint kokios pekliškos jėgos nekliudytų. Nežiurint kokis tamsybės, prietarų ir niekšystės dievaitis, nemėgintų užgniaužti ir sutrugdyti tąjį garbingą darbą. Tas sunkenybes turėsime pergalėti ir sutriuškinti ant visados. O kada tas trugdančias jėgas galutinai pergalėsime — kelias į progresą ir gerbuvį taps atidarytas ir vergijos dvasia bus palaidota ant visados.

Tada tai **Etinės Kulturos Draugijos** užduotis bus atlikta.

Štai delko Amerikos lietuviai turi ir privalo iš visų savo jėgų remti darbuotę **Etinės Kulturos Draugijos.**

Atėję amerikiečiai tam garbingam darbui talkon sykiu stato sau amžiną-nemirtiną paminklą. Paliksime po savim tokį gyvą paminklą, kad ir musų vaikai gėrėsis ir didžiuosis ir Lietuvoje gyvenanti lietuviai—musų giminei, amžinai dėkingi bus.

Pakelkime Lietuvos kaimietį ir našlaitį piemenėlį, skurdo ir vargo žmones, į aukštesnį laipsnį apšvietos ir kulturos. Ir mes amerikiečiai, savęs nenusiskriausdami galime tai lengvai padaryti. Tik reikia noro ir atjautimo, žodžiu—savo giminės meilės—artimo meilės. Ateikime su penktuku ar dešimtuku jiems į pagelbą.

Lietuvoje jau yra susitvėrusių **Etinės Kulturos Draugijos** apie 20 skyrių, kurių svarbiausias tikslas—šviestis ir kitiems gelbėti šviestis! Gražesnio ir tikslesnio obalsio nereikia. Draugija rengia paskaitas ir pamokas, steigia kaimiečiams knygynus skaityklas, steigia laisvas kapines, kad ne bažnytiniam lietuviui mirus, butų kur žmoniškai ir be paniekos, jį palaidoti.

Etinės Kulturos Draugijos skyrius Kupiškyje užsibrėžė butinai įkunyti ant pradžių šias įstaigas ir jau darbas pradėtas, jau pusiaukely:

1. **Laisvas Kapines.** Žemė kapams jau nupirkta arti miestelio ir bažnyčios, gražioj vietoj, ant kalno, tik reikia aptverti, išdailinti, pagražinti.

2. **Knygynas ir Skaitykla,** jau įrengta ir atidaryta, tik dar truksta gerų knygų ir laikraščių.

3. **Paskaitos-Pamokos** yra daž nai rengiamos, neatsižvelgiant į išlaidas. Prelegentus reikia pertraukti net iš sostinės—Kauno, o tas kainuoja nemažai pinigo. Vienok kur randasi noras ir pasiryžimas, ten ir galimybė atsiranda.

4. **Garsiakalbis—"Radio"** priimtuvas, kur kaimo žmonės galėtų suėję svetainėn pasiklausyti iš Kauno ir iš kitur radio pranešimų, kaip tai: pamokų, muzikos, dainų ir t. t.

Kad nors šias apšvietos-kultu ros įstaigas pastatyti ant tvirto pamato—draugijai reikia didesnės piniginės paramos.

Etinės Kulturos Draugijai, Kupiškio skyriui mes Amerikos lietuviai turime ateiti pagelbon.

Todel šiuo kreipiuos prie tamstų, maldaudamas pinigiškos pagelbos. Paaukokit iš iždo, ar nors tarp savęs pakolektuokit. Kad ir mažiausia auka bus priimta, nuo širdies paačiuota ir Lietuvos istorijon jusų vardas bus įrašytas.

Kad tamstų auka nepražutų ir kad klaidų neįvyktų, malonėkite paaukotą sumą pinigų, nors ir $1.00, prisiųsti žemiau paduotu adresu.

Dr. A. L. Graičunas,
3310 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Visos aukos bus viešai per laikraštį pakvituotos.

Pastaba: Lietuvi, lietuve, pasiimk šį laikraščio numerį ir nusinešk pirman savo draugystės, kuopos ar kliubo susirinkiman. Ir, pasiprašęs balso, susirinkime perskaityk ir paaukautą sumą pinigų sykiu su sąrašu vardų ir pavardžių aukautojų, prisiųsk man, perdavimui Etinės Kulturos Draugijai Kupiškio Skyriui.

LATVIAI VALOSI NUO HITLERININKŲ

Ryga.—Spaudos žiniomis, Latvijos politinė policija paskutinėmis dienomis padarė eilę kratų pas vietos vokiečius, kurie buvo įtariami turį slaptų ryšių su Hitlerio judėjimu Vokietijoj ir varę priešingą valstybei propagandą. Vienas iš įtariamųjų, kurio pavardė von Ottinger, busiąs priverstas apleisti Latviją.

GARSINKITĖS
"SANDAROJE"

"Lietuvių Dienos Karalaitės"

KONKURSĄ SKELBIA

Pasaulinės Parodos Liet. Sekcija

VISOS LIETUVAITĖS RAGINAMOS KONKURSE DALYVAUTI — KIEKVIENA TURĖS PROGĄ "KARALAITĖS" TITULĄ LAIMĖTI.

JI DALYVAUS SU SAVO "SVITA" "LIETUVIŲ DIENOS" IŠKILMĖSE IR JOSE OFICIJUOS

"LIETUVIŲ DIENA" ĮVYKS CHICAGOS PASAULINĖJE PARODOJE LIEPOS 16 DIENĄ, 1922.

Chicagos Pasaulinės Parodos Tautinių Grupių Lietuvių Sekcija yra pasiryžusi išrinkti tipingiausią ir gražiausią lietuvaitę kaipo "LIETUVIŲ DIENOS KARALAITĘ" iškilmėms, kurias sekcija rengia Chicagos Pasaulinėje Parodoje liepos 16 d.,—"Lietuvių Dieną."

Išrinktoji "Karalaitė" dalyvaus visose tos "Lietuvių Dienos" ir kitose iškilmėse ir su atatinkamomis ceremonijomis visas iškilmes atidarys.

Ji turės "svitą" iš 12 mergaičių, kurią sudarys sekančios tipingiausios ir gražiausios lietuvaitės. Viso Lietuvių Sekcija parinks 13-ką mergaičių ir išjų tarpo parinks "Karalaitę." Kitos mergaitės sudarys svitą. Visoms išrinktosioms mergaitėms bus suteiktos atatinkamos dovanos ir insignia.

Į Konkursą Gali Įstoti Visos Lietuvaitės.

Į Konkursą gali įstoti visos lietuvaitės gimusios Lietuvoje ar kitoje šalyje, nuo 16-kos iki 26 metų amžiaus.

Lietuvaitės, norinčios įstoti į konkursą, ar tėvai, norį, kad jų dukterys dalyvautų konkurse, turi prisiųsti savo (jos) fotografiją su kuponu, kuris telpa žemiau. Suteiktos informacijos yra konfidencialės ir jų konkurso vedėjai neskelbs. Fotografija turi buti nemažesnė už atvirutę. Pageidaujama, kad, jeigu galima, jos butų didesnės už atvirutę.

Konkurso vedėjai nori pabrėžti, kad šis konkursas nėra "gražuolių konkursas" —"beauty contest." Renkant "Karalaitę" ir jos "svitą," teisėjai, į kuriuos įeina penkios Chicagos lietuvės ir penki lietuviai profesionalai, atsižvelgs į bendrą išsilavinimą, naturalį grožį, tipingumą. Konkurso vedėjai suteiks reikalingą priežiurą išrinktosioms lietuvaitėms Chicagoje ir netoleruos jokių prasižengimų prieš taisykles ar neatatinkamą elgesį. Už prasižengimus vedėjai diskvalifikuos konkursantę, o jeigu ji bus viena išrinktųjų į svitą, jos vieton parinks kitą.

Siųskite fotografijas ir kuponus tuojaus. Visos Lietuvoje, Amerikoje ar kur kitur gimusios lietuvaitės gali šiame konkurse dalyvauti. Be to, visos turi progą laimėti "Karalaitės" titulą.

Visos Lietuvaitės Raginamos Konkurse Dalyvauti.

Laiškus su kuponais ir fotografijomis adresuokite:

"LIETUVIŲ DIENOS KARALAITĖS" konkursas, **Lithuanian Section, Committee on Nationalities of A Century of Progress,** 1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Platesnės žinios ir tolimesnės informacijos apie šį konkursą bus talpinamos laiks nuo laiko visuose lietuvių laikraščiuose.

"Lietuviu Dienos Karalaites" Konkurso Kuponas

PASAULINĖS PARODOS TAUTINIŲ GRUPIŲ LIETUVIŲ SEKCIJAI,
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois.

Šiuomi įstoju į Chicagos Pasaulinės Parodos Tautinių Grupių Lietuvių Sekcijos "LIETUVIŲ DIENOS KARALAITĖS" konkursą ir prisiunčiu savo fotografiją. Aš sutinku su visomis nustatytomis konkurso taisyklėmis ir suteikiu teisę konkurso vedėjams talpinti mano fotografiją laikraščiuose ar kituose leidiniuose. Aš sutinku atvykti į Chicagą ir dalyvauti "Lietuvių Dienos" iškilmėse Pasaulinėje Parodoje Liepos 16, 1933 m.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Aš esu ..... metų amžiaus. Aš gimiau .....d., ... mėn. ..... metais

Gimimo vieta .....

Aš lankiau sekančias mokyklas .....

Mano užsiėmimas yra .....

Akių spalva ..... Svoris ..... Aukštis .....

Plaukų spalva ☐ Blondinė ☐ Brunetė ☐ Šviesiaplaukė

Parašas .....

(asmens, kuris prisiunčia fotografiją).

Chicagoje

Iš Dramos Pasaulio

Dundulienės Artistų Grupė Smarkiai Rengiasi prie Perstatymo Gražaus Vaidinimo "Naktis Baltijos Pakrantėse." Vakarėlyj Bus Renkama "Gegužės Mėnesio Gražuolė."

"Dundulienės Artistų grupė" rengiasi prie gražaus vaidinimo, kuris įvyks gegužio-May 6 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Bus suvaidinta labai gražus ir įdomus teatras "Naktis Baltijos Pakrantėse" trijų aktų melodrama. Veikalas pilnas malonių dainelių, žaismių ir šokių, kuriuos išpildo Undiniutės—Jurių Deivės skenduolės gražiosios lietuvaitės.

Šis vakaras yra rengiamas kaipo Jubiliejus M. Dundulienės 33 metų sukaktuvių darbavimosi Lietuvių scenoje. M. Dundulienė yra pasišventusi patarnauti prirengime vaidinimų lietuviams: Kliubams, Draugijoms ir kuopoms. Todel musų visų pareiga yra paremti jos Jubiliejinį vakarą skaitlingu atsilankymu. Veikalas gražus, artistai gabus ir gerai išsilavinę ir jau pasižymėję geru vaidinimu. O prie to dar kas naujo, tai tas, kad šiame vakare bus išrinkta "Gegužės Karalaitė." Ant kiek tikrai girdėjau, tai priimant įžangos tikietą bus duotas tam tikras balsavimo tikietas. Lietuvaitės, kurios užsiregistruos į šį "Gegužės Karalaitės" kontestą, dėvės numerį visą vakarą. Daugiausiai gavusi balsų, bus apvainikuota "Gegužės Karalaite." Užsiregistruoti reikia iš anksto, per laišką iki gegužio 2-rai d. ir prisiųsti savo paveikslą, vardą, pavardę, kiek metų ir adresą, sekamu adresu: Dundulienės Artistų Grupė, 1258 W. Wood St., Chicago, Ill.

—Kadugys.

ŠAUNI RADIO PROGRAMA

Praeito Antradienio vakare, Peoples Furniture Co. krautuvės, iš stoties WGES perdavė oro bangomis—tikrai šaunią ir gražią, dainų muzikos, humoro ir kalbų, programą.

Reikia pasakyti, kad šį sykį ypatingai šauniai buvo sudainuota keletas linksmų dainelių. Mat, be abejonės, dainininkai žino, kad pasibaigus gavėniai klausytojai pageidavo link smų dainų ir muzikos, na ir kurios buvo išpildytos del klausytojų patenkinimo bei palinksminimo, nes šį sykį dainavo pagarsėjęs Peoples Radio Kvartetas, Duetas ir porą solistų.

Taipgi buvo gražios muzikos ir humoro, pateikto per juokdarį Čalį Kepurę. O Dr. Strikolis, M. D., pajdomino klausytojus, pateikdamas įdomią kalbelę, iš sveikatos sryties, taip, kad ši radio programa paliko gražių pamokinimų ir įspudžių klausytojams. Todel reikia sakyti ačių leidėjams.—Klausytojas.

IŠ LIET.MOTERŲ DRAUGIJOS "APŠVIETOS" VEIKIMO

Lietuvių Moterų Dr-jos "Apšvietos" susirinkimas įvyko balandžio 4 d., 1933 m., Sandaros Svet. Narių dalyvavo skaitlingai. Dr-jos reikalai buvo svarstomi labai rimtai. Buvo išduotas raportas rengimo prolekcijos. Komisija pranešė, kad prolekcijos nusisekė labai gerai, publika buvo patenkinta Dr. S. Naikelio aiškinimais; tema buvo labai žingeidi: apie aukštą kraujo spaudimą. Neužilgo Dr-jos kvotėjas Dr. S. Naikelis skaitys labai įdomią prolekciją. Apie ją bus paskelbta spaudoj, atėmykit Sandarą.

Taipgi buvo raportas Bunco rengto vakarėlio. Nors publikos atsilankė neperdaugiausiai, bet visgi liko Dr-jai pelno.

Sekantis Moterų Dr-jos susirinkimas įvyks Gegužio 2 d., 1933 m., Sandaros Svet., 814 W. 33rd St. (Universal Banko name), 7:30 val. vak. Apšvietietės esate visos kviečiamos dalyvauti susirinkime ir atsivesti naujų narių.

—Z-nė.

ATYDA LIETUVĖMS Moterim

Lietuvių Moterų Piliečių Lygos susirinkimas (Lithuanian Women Civic League) įvyks Seredoj, Balandžio 26 d., Sandaros Svet., 814 W. 33rd St. (Universal Banko name), 7:30 val. vakare.

Kviečiamos Moterys iš visų kolonijų atsilankyti į šios Liet. Moterų Piliečių Lygos susirinkimą ir susipažinti su jos tikslais ir siekiais.

Bunant pilietėm bus didesnė proga dalyvauti Amerikos politikoj ir bus galima daug kas gero atsiekti Lietuvių labui. Nepilietėm prigelbėsim išsiimti Suvienytų Valstijų pilietiškas popieras; pamokos bus suteikiamos veltui, nes esant pilietei yra galimybės gauti visokios paramos ir pagelbos.

Šioj L. M. P. Lygoj nėra nei partijų nei skirtumo pažiurų: turi buti Lietuvės, gali prigulėti nuo 18 iki 80 metų.

Kviečiame visas atsilankyti ir išgirsti gabių kalbėtojų apie šią organizaciją ir jos svarbumą. Lietuvėms ėsant organizuotom bus galima daug atsiekti. Šiame vakare bus daug naujanybių.

—Valdyba.

CWCOU LIET. BEDARBIŲ 63 LOKALAS

Laike savo specialį susirinkimą, antradienio vakare, 18 d. Balandžio, Fellowship House, 831 W. 33rd Pl.

Kadangi šis susirinkimas buvo šauktas per atvirutes, tad gi buvo skaitlingas ir gyvas.

Svarbiausi klausimai šiame susirinkime buvo: rinkimas pastovios valdybos, ir įvairių komisijų—kas ir buvo padaryta. Neminėsiu čionai visų valdybos narių, tik pažymėsiu, sekančias komisijas, butent:biznio kom., kontrolės kom. ir, apšvietos kom.

Taipgi, šis susirinkimas nutarė, kad sykį į mėnesį, butent, pirmą mėn. antradienį, pašvęsti vien tik bizniškų reikalų aptarimui, o kiti 3 susirinkimai, dalinai, bus pašvenčiami apšvietos platinimui tarpe narių, kaip tai: rengimui paskaitų, prakalbų, diskusijų, ir t. t. Toliaus sekė kom, raportai: biznio kom. pranešė, kad darbas surengimo Bunco Party's, sekmingai progresuoja; jau yra gauta daug puikių prizų, ir dar tikimasi daugiau gauti, taip, kad žada buti labai puiki "party."

Taipgi norima pranešti plačiai visuomenei, kad, nepraleistų šios progos ir skaitlingai atsilankytų į minėtą party, kuri įvyks šeštadienio vakare, 22 d. Bal., Woodmano svetainėj, kampas W. 33rd St., ir Lime St. Pradžia 7:30 val. vak. Įžanga 15c ypatai.—Kom.

LIETUVIŲ MOTERŲ PILIEČIŲ LYGA

Lietuvių Moterų Piliečių Lyga (Lithuanian Women Civic League) Bunko Party puikiai pavyko, Ned. Balandžio 9 d., Sandaros Svet..

Dalyvavo labai didelis burys lošėjų, kurie stengėsi vieni už kitus išbandyti savo laimikį. Daugiau laimėjusiam buvo duotos dovanėlės. Vėliau buvo užkandžiai. Svečiai ir viešnios link sminosi, o darbščios komisijos narės, M. (Ivanauskaitė) Schultz, A. Galis, p-lė M. Jozapaičiutė ir R. Mazilauskienė dėjo visas pastangas kad atsilankiusius patenkinti. Buvo durių prizas aukautas Ižd. R. Mazilauskienės—komodos užtiesalas, rankų darbo—kurį laimėjo M. Aleksiunienė.

Buvo atsilankę svečiai iš Lietuvių Republikonų Centralinės Organizacijos pirm. A. Valukas su žmona ir P. Barshelock su žmona.

Buvo leista ant išlaimėjimo stalo lempa, kurią paaukavo p. Wm. Piktorman, vedėjas Bridgeport Furniture Co., 3248 So. Halsted St. Dovaną laimėjo ponia Valukas.

Per bunco į šią lygą prisirašė šios naujos narės: Kazimiera Norkus, Elena Dambrauskienė, Ona Mažeika, Josephine Masalskienė ir Cicilija Riškienė. Du syk tiek žadėjo prisirašyti sekančiame susirinkime, kuris įvyks Seredoj, Balandžio 26 d., 1933 m., Sandaros Svet., 814 W. 33rd St., 7:30 val vakare. Kviečiame visas moteris, be skirtumo partijų bei įsitikinimų, atsilankyti į šios Lygos susirinkimą.

—Valdyba.

PRANEŠIMAS

Man yra malonu pranešti, kad perkėliau savo ofisą į Universal Banko namą, kuriame dar A. Olszewskio laikais, per ilgus metus, teikiau įvairų patarnavimą—REAL ESTATE, PASKOLŲ, APDRAUDOS, NOTARIALIUOSE ir kituose reikaluose.

Be paminėtų reikalų, tai yra, pirkimo, pardavimo, mainymo nuosavybių; parupinimo Apdraudos nuo ugnies, vėsulos, sukulimo stiklų, automobilių, ir kitų rušių, geriausiose kompanijose; sutvarkymo morgečių ir kitų rušių paskolų; padarymo visokių notarialių dokumentų, teiksiu dar namų savininkams visą tokį patarnavimą, kokį teikia "Landlords" draugijos, ir nuomavimo įstaigos.

Namų savininkai gaus pas mane geriausį patarimą ir patarnavimą visais savo reikalais, kokie jie nebutų.

Mano plačiu patyrimu organizavime draugijų ir bendrovių, ir abelna biznio nuovoka, galės pasinaudoti taip draugijos, bendrovės, kaip ir biznieriai. Visus kviečiu atsilankyti pas mane su bile kokiu klausimu.

Patogumas naujo ofiso yra tame, kad vieta yra visiems gerai žinoma, priprasta. Ofisas yra erdvus, šviesus. Be dviejų kambarių raštinėj ir pasitarimams, yra dar maža svetainė, kurioje bus galima laikyt net susirinkimus.

Įėjimas į ofisą yra nuo 33-čios gatvės. **Antrašas: 814 W. 33rd Street.**

Mano malonus prietikiai su visais mano klientais, duoda pasitikėjimą, kad ir ateity kiekvieną savo klientą galėsiu patenkint savo nuoširdžiu patarnavimu. Tikiu pasimatyt su savo visais senais ir naujais draugais mano naujame ofise.

— Juozas Hertmanavičius.

CHICAGOS LIETUVIŲ AVIACIJOS DIENA

Kapitonas Darius ir lakunas Girėnas rengia Chicagos ir apielinkės lietuviams Aviacijos Dieną, Balandžio-April 30 dieną, Ashburn Aerodrome, prie 83-čios gatvės ir Cicero Avenue, pietvakarinėje miesto dalyje. Taipgi tą dieną bus musų lakunų orlaivio KRIKŠTYNOS, bus duotas orlaiviui vardas, akyvaiz doje dideliausios susirinkusių lietuvių minios.

Beto dar bus penki aeroplanai del darymo įvairių ore taip vadinamų triksų, bus lenktynės tarpe musų lakunų, bus daromas parašutu nusileidimas nuo 10,000 pėdų aukštumos, ir eiles kitokių ore galimų atlikti įdomybių bus susirinkusiems žiurėtojams parodyta. Ir visi kurie tiktai atsilankys, galės paskraidyti už labai mažą atlyginimą.

Musų lakunai tikisi kad Chicagos ir apielinkės lietuvių visuomenė malonės gausiai atsilankyti ant minėtos dienos, ir suteikti jiems paskutinį palinkėjimą geros laimės perskristi į musų Tėvynės Lietuvos laikinąją sostinę Kauną. Pasitikėdami, kad lietuviai gausiai atsilankys, Kapitonas Darius pakvietė Amerikos Legijono Lietuvių Lt. Harris skyrių 271, patarnauti tai dienai kaipo tvarkos prižiurėtojai. Lietuviai legijonieriai nutarė toje dienoje dalyvauti, ir patarnauti musų lakunams Aviacijos dienoje kaipo tvarkos dabotojai.

Prie to turiu pranešti, kad Lietuvių Lt. Harris Skyrius 271 nutarė surengti musų lakunų Kap. Dariaus ir lakuno Girėno naudai pikniką, kuris įvyks Birželio June 4 dieną, p. Miliausko Darže, Willow Springs, Ill. Nors jau musų lakunai bus parlėkę Lietuvon tame laike, bet tai bus parama jiems sugryžti Chicagon atgal. Matote musų lakunai žada, parlėkę Lietuvon, gryžti atgal tuom pačiu orlaiviu į Chicagos Pasaulinę Parodą. Todel mes lietuviai legijonieriai norime nors kiek padaryti pelno ant savo pikniko, del lakunų ant gazo ir alyvos.

Užtad gi visi Chicagos geros valios lietuviai ėsate maloniai kviečiami gausiai atsilankyti ant minėtų parengimų, ir parem ti musų drąsius karžygius, musų tėvynės Lietuvos vardo garsintojus, Kap. Darių ir lakuną Girėną. Visi, kurie atvyksite praleisite linksmai ir maloniai laiką ir suteiksite taip reikalingą paramą musų garbingiems drąsuoliams lakunams.

V. M. Stulpinas,
Lietuvių Legiono Skyriaus 271 Korespondentas.

DR.NURKAT NAUJOJ VIETOJ

Šiomis dienomis Dr. Nurkat perkėlė savo biznio ofisą į naują vietą—3514 So. Halsted St. Jis pritaiko akinius ir aprupina visokiais auksiniais daiktais.

Taigi turintieji reikalą kreipkitės šiuo virš nurodytu antrašu.

— Rep.

MINGĖLA IR MASONAS GERAI PASIRODĖ

Pereitą savaitę surengtose ristynėse Mary Gold Garden musų tautiečiai, L. Mingėla ir J. Mason gerai pasirodė. Mingėla paguldė smarkų ristiką F. Newport į 17 minučių kuomet J Masonas paguldė Zaroviką į 37 minutes. Šie tautiečiai yra gerai žinomi sporto srityje, kaipo geri ristikai.

— Rep.

KVIETIMAS SUSIRINKIMAN

Labai svarbiame reikale yra šaukiamas Kupiškėnų ir apylinkės lietuvių susirinkimas Sandaros svetainėje, 814 W. 33rd St., Ketvirtadienį balandžio 27 d., 7:30 val. vakare.

Meldžiu netik Kupiškėnus, bet ir visus kitus geros valios lietuvius ateiti susirinkiman.

Šis Kupiškėnų susirinkimas nieko bendro neturės su "Kupiškėnų Bendru Kliubu Amerikoj."

Šiame susirinkime bus praneš ta apie Etinės Kulturos Draugiją ir jos Skyriaus veikiančius Lietuvoje. Šaukia susirinkimą—

Dr-as A. L. Graičunas.

DIDIS PAVASARINIS
IšPARDAVIMAS
Refrigeratorių
IR
Pečių
MAŽIAUSIOMIS KAINOMIS MIESTE

Pasirinkimas visų gerųjų išdirbysčių Refregeratorių: Norge, Sparton, Gibson, Majestic, King Kold, ir kitų. Už mažiausias kainas, nuo

$69.00
ir augščiau.

Didžiausias rinkinys visų gerųjų išdirbysčių Gesinių Pečių, siuloma mažiausiomis kainomis. Pilnai parceliuoti naujos mados gesiniai pečiai, verti $60.00, po

$29.50
LENGVI IŠMOKĖJIMAI
Pirkite čia—mažiau kaštuos.

MATYKITE TUOJAUS
PEOPLES
FURNITURE CO.
Krautuvėse
2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
4177-83 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Chicago, Ill.

LIETUVIŲ SPAUDOS SĄJUNGOS
Didžioji Ekskursija
Į KLAIPĖDĄ
(Per Southhamptoną)
Išplauks iš New Yorko
BIRŽELIO— JUNE 29 —ANKSTI RYTĄ
(Keleiviai sės į laivą vakare, birželio 28)
CUNARD Didžiuoju Sksspresiniu Laivu.
BERENGARIA
Ekskursijos dalyviu laikomas kiekvienas važiuojantis į Lietuvą Keleivis.
Kartu išplaukia ir Studentų bei Profesionalų Ekskursija, kuriai vadovauja SLA. daktaras-kvotėjas Dr. J. S. Stanislovaitis.
Laivakortes parduoda visi CUNARD Agentai.

Cunard Line
346 No. Michigan Ave.
CHICAGO, ILL.

Į LIETUVĄ
PER HAMBURGĄ
Moderninis, patogus ir kitų nevršijamas visose klasėse patarnavimas. Savaitiniai išplaukimai iš New Yorko. Patogus ir greitas geležinkeliu susisiekimas iš Hamburgo.
VIDUTINĖS KAINOS
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 N. Michigan Ave., SHICAGO

EKSKURSIJOS
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Iš New Yorko
į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgą
GREITA KELIONĖ
į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ
"BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"
PIGIOS LAIVAKORTĖS

Išplaukimai iš New Yorko:
S. S. Drottningholm ..... Gegužės 20
M. L. Kungsholm ..... Birželio 3
S. S. Drottningholm ..... Birželio 12
M. L. Gripsholm ..... Liepos 3

EKSKURSIJOS
M. L. Kungsholm ..... Gegužės 8
*M. L. Gripsholm ..... Gegužės 27
*Tiesiog į Klaipėdą be Persėdimo.

Informacijų ir Laivakorčių kreipkitės į vietinį agentą.
SWEDISH AMERICAN LINE
21 STATE ST., NEW YORK, N. Y.
CHICAGO, ILL. 181 N. Michigan Ave
BOSTON, MASS. 10 State Street
DETROIT, MICH. 73 Monroe Street

GRABORIAI

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.
Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI

MELDŽIU
PASTEBĖTI

Daug žmonių nusiskundžia, kad manęs niekad neranda ofise, kada atsilanko su tikslu mane pamatyti.
Šiuomi meldžiu įsitėmyti, kad mano ofiso valandos štai:
Kas dieną iki 10 valandai ryto;
ir vakare nuo 6-tos iki 9-tos val.
Todel turintieji reikalą ir norintieji mane pamatyti malonėsite prisilaikyti nurodytų priėmimo valandų. — Ne kitaip.

DR. A. L. GRAIČUNAS
3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 3162.

DAKTARAI

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.
Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi atsakančiai.

3514 So. Halsted Street
Phone: Hemlock 7828

Dr. C. K. Kliauga
DENTISTAS
2420 West Marquette Road
Arti Western Ave.
Valandos:
Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

PRANEŠIMAS
Dr. Margerio
Persikėliau į erdvesnę ir patogesnę vietą
3325 SO. HALSTED ST.
Valandos: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare.
Šventadieniais nuo 10 iki 12
Phone Boulevard 8483

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

PRANEŠU
Dr. Strikol'io M.D.
SUGRĮŽIMĄ
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913
ir Boulevard 5914
DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted Street

Phone Victory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

Ofiso Tel. Lafayette 7337
Rez. Tel. Hyde Park 3395
Dr. Suzan Ślakis
Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų
4145 Archer Avenue
Val.: 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 po piet
Seredomis ir Nedėliomis pagal Susitarima.

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146